

VERHOOG DE SLAAGKANS VAN ALLE KINDEREN

VEROVER
DE STAD

PVDA

antwerpen.pvda.be

SOCIAAL

RECHTVAARDIG

ACTIEF

16. ONDERWIJZENDE STAD

STANDPUNT

Onderwijs is net als gezondheidszorg, wonen en werk een basisrecht. De overheid heeft dan ook de plicht voor iedereen onderwijs te garanderen zonder financiële of andere drempels. Onderwijs moet de talenten van onze kinderen aanboren en ontwikkelen, hen kennis bijbrengen om de wereld te begrijpen, hen kritisch en weerbaar maken om die wereld beter te maken, hun creativiteit en vindingrijkheid stimuleren om aan de uitdagingen van morgen te werken. Onderwijs moet de hefboom zijn voor emancipatie en sociale gelijkheid.

WAT WE WILLEN

EEN. WERK DE FINANCIËLE DREMPELS WEG

- De stad moet er bij de Vlaamse overheid op aandringen dat kleuter-, lager en secundair onderwijs volledig kosteloos moeten worden. In afwachting voert het stedelijk onderwijs een maximumfactuur in voor het volledige secundair onderwijs, naar voorbeeld van het Antwerps provinciaal onderwijs.
- Voor de voor- en nabewaking is er bijkomend geld nodig zodat gezinnen daar niet meer op te hoge financiële drempels botsen.
- We herinvesteren de overschotten op de jaarlijkse begroting van het stadsonderwijs opnieuw in onderwijs. Nu worden ze in de algemene stadskas gestort.
- We zorgen voor gezonde voeding op school. Samen koken met de leerlingen kan deel uitmaken van de lessen. De uitwisseling van de internationale keukens kan ook de verbinding tussen leerlingen, ouders en het schoolteam bevorderen.

TWEE. WERK DE ONGELIJKHEID WEG

- We dringen bij de Vlaamse overheid aan op een langere gemeenschappelijke stam en op het uitstellen van de studiekeuze tot 16 jaar.
- We organiseren een inschrijvingsbeleid dat elk kind een plaats garandeert in een gemakkelijk toegankelijke, sociaal gemengde school.
- We vermijden kampeertoestanden door alle scholen mee te laten werken aan het online centraal aanmeldingsregister, kortweg CAR.

DRIE. VERHOOG DE SLAAGKANS VAN ALLE KINDEREN: KLEINERE KLASSEN EN MEER LEERKRACHTEN

- We willen dat de stad bij de Vlaamse overheid gaat pleiten voor kleinere klassen. In de kleuterschool en het eerste en tweede jaar lager onderwijs willen we ongeveer 15 kinderen in de klas. In de volgende jaren van het lager en het secundair onderwijs willen we maximaal 20 leerlingen in de klas.
- De stad moet op Vlaams niveau aandringen op een vervangingspool van leerkrachten. Wie werkloos is en een leraarsdiploma bezit, heeft recht op werkzekerheid voor een volledig schooljaar en een loon voor twaalf maanden.

- Met een krachtige maatregel zoals de snellere vaste benoeming van TADD'ers verbeteren we de werkzekerheid van jonge leerkrachten (TADD: leerkrachten met een Tijdelijke Aanstelling van Doorlopende Duur).
- We heffen het hoofdoekenverbod op zodat heel wat jonge leerkrachten eindelijk hun talent kunnen inzetten.

VIJF. INVESTEER IN RENOVATIE EN NIEUWBOW VAN SCHOLEN

- We verhogen de financiële inspanningen om de renovatie van het verloederde patrimonium aan te pakken.
- We houden bij nieuwbouw de sleutels in de handen van de stad. We werken niet met vormen van privaatsamenwerking en rekenen er niet op dat de stad door 'stedelijke ontwikkelingskosten' aan te rekenen aan grote bouwpromotoren de achterstand zal inhalen.
- In plaats van het aantal leerlingen in het secundair van het stedelijk onderwijs te bevriezen omwille van capaciteitsproblemen, pakken we het tekort aan. We ijveren voor een gezamenlijke oplossing voor het scholentekort, samen met alle netten en kloppen op tafel bij de Vlaamse overheid voor meer middelen en mensen.

VIJF. HERINVESTEER IN OPENLUCHTVERBLIJVEN

- We behouden Diesterweg en investeren in een versnelde renovatie.
- We zoeken naar nieuwe creatieve en uitdagende openluchtlocaties voor onze stadskinderen.
- We herinvesteren in mensen en middelen voor de kinderboerderij. Die moet weer volledig in publieke handen komen.

ZES. ONDERWIJS: EEN TAAK VAN DE OVERHEID

- We zien onderwijs niet als een concurrentiële markt tussen de verschillende netten. We werken nationaal toe naar één net en bevorderen alles wat de samenwerking tussen de netten kan verbeteren op stadsniveau.
- We zetten de overdreven hiërarchische managementcultuur aan de deur en laten een nieuwe wind waaien met weer veel aandacht voor de mensen op de vloer. We maken een cultuur waar men in een open sfeer samenwerkt en ook kritiek kan uiten zonder angst voor jobverlies of represailles.
- Elke school krijgt weer een conciërge en onderhoudspersoneel in een vast statutair contract.
- We stoppen raamcontracten met de goedkoopste firma's aan de laagste lonen. We herinvesteren weer in mensen, in kwaliteit en in zorg.

ZEVEN. MAAK ONDERWIJS VOOR HOOFD, HART EN HANDEN

- We zetten in op een veelzijdige vorming waarin iedereen een goede basis krijgt van algemene, wetenschappelijke en technische kennis en vaardigheden.
- Er gaat evenveel aandacht naar handvaardigheden, lichamelijke opvoeding, sport, muzische en beeldende vorming en expressie binnen de uren van het dagonderwijs.
- Het deeltijds kunstonderwijs verlaagt haar drempels zodat alle leerlingen de kans krijgen om hun talenten daar verder uit te diepen.
- We zorgen voor meer zwembad voor schoolkinderen, door het openhouden van zwembad Arena en het bijbouwen van nieuwe openbare zwembaden.
- We maken het schoolzwemmen opnieuw haalbaar voor alle jaren van de lagere school door het gratis te maken en door vervoer naar en van het zwembad voor de schoolbesturen te vergemakkelijken (openbaar vervoer of busje gratis).

ACHT. MAAK WERK VAN DE BREDE SCHOOL

- Onze scholen zijn ingebed in de wijk en de wijk is ingebed in onze school.
- Cultuur en sport wordt in en rond de school aangeboden.
- De school staat open voor de verenigingen uit de buurt.

VISIE

EEN. WERK DE FINANCIËLE DREPELS WEG

Voor de PVDA moet het leerplichtonderwijs – kleuter-, lager én secundair onderwijs – kosteloos zijn, zoals het in de Grondwet staat. Het onderwijsbudget in ons land moet opgetrokken worden naar 7 procent van het bbp, zoals dat in de jaren 1980 nog het geval was. Voor de PVDA is de herfinanciering van het onderwijs een van de posten waar de opbrengst van de miljonairstaks voor bestemd is.

Ons onderwijs is te duur. Eén op de drie Antwerpse gezinnen heeft problemen de schoolrekeningen te betalen. Middagstudie en nabewaking dikken die factuur nog aan. Ook de maximumfactuur van 300 euro zorgt bij veel ouders voor een te grote hap uit het gezinsbudget. In het secundair lopen de kosten nog hoger op. In afwachting van de kosteloosheid voert het stedelijk onderwijs een maximumfactuur in voor het volledige secundair onderwijs, naar voorbeeld van het Antwerps provinciaal onderwijs.

In het Antwerps bestuursakkoord stond te lezen dat onderwijs bij de prioritaire doelstellingen hoorde. Papier is geduldig: het stadsbestuur heeft de werkingskosten met 16 miljoen euro afgebouwd en 50 voltijdse equivalenten laten afvloeien. Het stadsbestuur bespaarde ook op de voor- en nabewaking. Het Initiatief Buitenschoolse Kinderopvang (IBO) werd opgedoekt, want het kostte 3,5 miljoen euro per jaar voor 527 opvangplaatsen. De stad schuift het werk nu door naar vzw's zoals Komma en Koraal, die met minder geld meer kinderen moeten opvangen. Dat kan alleen door de inzet van vrijwilligers, interim-contracten of deeltijdsen, of door de ouders een hogere bijdrage te doen betalen.

Helemaal onbegrijpelijk is dat op het einde van de jaarrekening, de overschotten van het stedelijk onderwijs teruggestort worden in de algemene stadskas. Zo stortte het Autonoom Gemeentebedrijf Stedelijk Onderwijs (AGSO) in 2015 5 miljoen euro terug en in 2016 2,5 miljoen euro. Met de PVDA eisen we dat die broodnodige middelen in het onderwijs blijven.

De kinderarmoede in onze stad is hoog. De verhalen over lege boterhamdozen zijn welbekend. Dat kunnen we relatief eenvoudig oplossen met gezonde en voedzame maaltijden op school voor iedereen, zonder stigmatisering van de kinderen uit arme gezinnen. Het kan deel uitmaken van de lessen om met de leerlingen samen te koken. Verschillende eetculturen uitwisselen kan ook de verbinding tussen leerlingen, ouders en schoolteam bevorderen.

TWEE. WERK DE ONGELIJKHEID WEG

De Vlaamse school is de school van de ongelijkheid. Ons onderwijs is de kampioen in het reproduceren van de sociale ongelijkheid. Niet talent en doorzettingsvermogen bepalen je schoolloopbaan en je positie in de samenleving daarna, maar je afkomst. Leerlingen uit kansarme gezinnen zijn oververtegenwoordigd in de statistieken van schoolse vertraging en schoolse mislukking.

Op het einde van het lager onderwijs heeft 35 procent van de leerlingen in de Antwerpse scholen minstens één jaar schoolse vertraging. Eén op de vier jongeren verlaat in onze stad de schoolbanken zonder enig

getuigschrift. De sociale ongelijkheid op school wordt sterk in de hand gewerkt door de schoolse segregatie: arme en rijke concentratiescholen bestaan naast elkaar. De sociale segregatie in de scholen is groter dan die in de wijken.

Er is een doortastend beleid nodig om die kloof af te bouwen. We willen een school waar alle kinderen slagen, ook zij die het thuis sociaal en financieel moeilijker hebben. Alle kinderen moeten op school de nodige hulp krijgen, in kleine klassen met goed opgeleid personeel, zodat zittenblijven vermeden kan worden.

Vroegtijdige opsplitsing, vanaf de leeftijd van 12 jaar, in hiërarchische studierichtingen werkt de sociale selectie in de hand. Zoals veel onderwijsspecialisten pleit ook de PVDA voor een langere gemeenschappelijke basisvorming – tot 16 jaar – en een latere studiekeuze. Met een lange ‘gemeenschappelijke stam’ kunnen we iedereen een veelzijdige vorming aanbieden. Een latere studiekeuze zal een rijpere studiekeuze zijn. En ze zal minder dan vandaag bepaald zijn door de sociale afkomst. In tegenstelling tot de huidige bestuursmeerderheid is de PVDA tegen elitescholen.

We pleiten voor een inschrijvingsbeleid waarbij de overheid elk kind een plaats garandeert in een gemakkelijk toegankelijke en sociaal gemengde school. Om kampeertoestanden te vermijden, moeten alle scholen meewerken aan het Centraal Aanmeldingsregister (CAR). Momenteel treden scholen vrijwillig toe tot het CAR.

DRIE. VERHOOG DE SLAAGKANS VAN ALLE KINDEREN: KLEINERE KLASSEN EN MEER LEERKRACHTEN

Leerkrachten willen dat alle leerlingen vooruitgaan in de klas. Daar hebben we kleinere klassen voor nodig. Onderzoek in de VS heeft de resultaten gemeten als leerlingen gedurende vier leerjaren (van 6 tot 10 jaar) met 13 à 15 dan wel met 22 à 25 in een klas zitten. De leerlingen uit de kleinere klassen boekten in hun schoolloopbaan een gemiddelde leerwinst van meer dan een jaar en behaalden ook betere resultaten in het hoger onderwijs. Alle leerlingen boekten een grote leerwinst, de leerlingen uit de kansarme gezinnen het meest. Met de PVDA willen we het aantal leerlingen per klas beperken tot ongeveer 15 in de kleuterschool en de eerste twee jaar van het lager onderwijs en tot 20 in de volgende jaren van het lager en secundair onderwijs.

Kleinere klassen, dat vraagt extra leerkrachten. Het is heel jammer dat zo veel startende leerkrachten het onderwijs snel verlaten, onder andere omdat ze geen werkzekerheid hebben. Daarom moet er een volwaardige vervangingspool komen. Wie werkloos is en een leraarsdiploma bezit, heeft recht op werkzekerheid voor een volledig schooljaar en op een loon voor twaalf maanden. De leerkrachten van de vervangingspool zetten we in om zieke collega's te vervangen binnen een bepaalde regio. Tussen twee vervangingen verrichten ze pedagogische taken in een ankerschool (als hulpleerkracht, bij remediëring, huiswerkklas...). De snelle vervanging van zieke leerkrachten zal het aantal verloren lessen drastisch doen dalen. Vandaag lopen leerlingen soms een achterstand op omdat bepaalde vakken lange tijd niet gegeven worden. De vervangingspool zorgt voor werkzekerheid voor de leraars en voor leszekerheid voor de leerlingen.

Om de werkzekerheid van jonge leerkrachten te verbeteren willen we de snellere vaste benoeming van de TADD'ers, leerkrachten met een Tijdelijke Aanstelling van Doorlopende Duur.

Ook heel wat gemotiveerde nieuwe leerkrachten komen niet aan de bak omwille van het hoofddoekenverbod. Zo wordt heel wat talent aan de kant gezet. Het hoofddoekenverbod moet opgeheven worden. Het lerarenkorps moet een afspiegeling zijn van de stadspopulatie. Dat zal ook het welbevinden van kinderen met andere dan Vlaamse roots ten goede komen.

VIER. INVESTEER IN RENOVATIE EN NIEUWBOUW VAN SCHOLEN

We moeten dringend werk maken van de renovatie en nieuwbouw van scholen. Er is een capaciteitstekort en dat is niet nieuw. Dit stadsbestuur erfde een bouwvallig patrimonium. Renovatie en scholen bijbouwen werd het speerpunt van de schepen van Onderwijs. Maar het werd allemaal te weinig. En door de manier waarop geeft de stad de sleutels ook nog eens uit handen. Want veel gebeurt met privaat-publieke constructies, onder andere met consortia van banken. Daarbij zijn de lusten voor de privé en de lasten voor de overheid.

Grote bouwpromotoren mogen buiten de lijntjes scholen bouwen, in ruil voor wat centen. Zo gebeurde met het Zwaantjesproject in Hoboken. Een projectontwikkelaar bouwt een schooltje... op voorwaarde dat hij een lucratieve hoogbouw van 16 verdiepen mag neerpoten. Met de PVDA willen we dat de schoolgebouwen in handen van de overheid blijven.

VIJF. HERINVESTEER IN OPENLUCHTVERBLIJVEN

Een van de eerste bezuinigingsmaatregelen van dit stadsbestuur was de sluiting van de stedelijke openluchtverblijven Diesterweg in Kalmthout en Home Mathilde Schroyens in Koksijde. Dat home, beter bekend als 'de zeeklassen in Sint-Idesbald', kon niet snel genoeg te koop worden gezet. Het prachtige domein, annex duin, werd in de begroting ingeschreven voor 18 miljoen euro inkomsten. Maar het ging voor amper 9 miljoen euro naar de immosector. Hoeveel Antwerpse kinderen zagen voor het eerst de zee dankzij de zeeklassen? Meer dan honderd jaar sociale geschiedenis werd verkocht en vervangen door vouchers: een school krijgt nu 18 euro per leerling om een overnachting te kopen in een vakantieverblijf. Alsof je het emanciperend project van openluchtscholen kan vervangen door een Bongo-bon.

We willen dat de stad herinvesteert in openluchtverblijven. In tijden van luchtvervuiling en ADHD moeten onze stadskinderen in de buitenlucht kunnen zijn en voeling kunnen hebben met de natuur. Daarom willen we ook dat de Wilrijkse kinderboerderij weer in handen van de stad komt. Met de PVDA voeren we daar al sinds 2011 actie voor en komen we op voor de werknemers, de gebruikers, de schoolkinderen, de jonge gezinnen en de kwetsbare groepen, die er rust en erkenning kregen. De concessie van de kinderboerderij draaide uit op een treurig debacle.

ZES. ONDERWIJS: EEN TAAK VAN DE OVERHEID

In onze Grote Bevraging werd het voorstel 'opnieuw investeren in stedelijk onderwijs en stadscreches' als belangrijkste aanzien in het thema 'investerende stad'. Al sinds de vorige legislatuur wordt het stadsonderwijs bestuurd als een bedrijf. De managementtechnieken van de private sector kwamen binnen met burgemeester Janssens. Ze zijn gebleven. De communicatie gaat top-down, de openheid en transparantie nemen af, het personeelsstatuut staat onder druk, de lonen van de directeurs aan de top – die niet meer in een school staan – worden *marktconform*, grote stukken worden geoutsourcet, er is een verdoken enveloppenfinanciering en de bureaucratisering neemt toe. Vaste poetsvrouwen, bevlogene conciërges, vaste medewerkers bij de voor- en nabewaking... de privatiseringsdrang van het stadsbestuur maakte het allemaal kapot. Het is geen geheim dat het stadsbestuur het stadsonderwijs niet ziet als een kerntaak van de stad. De PVDA is wel voor een sterk stedelijk onderwijs. Onderwijs is de taak van de overheid.

ZEVEN. MAAK ONDERWIJS VOOR HOOFD, HART EN HANDEN

De PVDA gaat voor een veelzijdige vorming: iedereen moet een goede basis krijgen van algemene, wetenschappelijke en technische kennis en vaardigheden. Het is een vorming die ook handvaardigheden, lichamelijke opvoeding en sport, muzische en beeldende vorming en expressie bevat. Het gaat erom de wereld te grijpen, te begrijpen en erop in te grijpen. Daarom willen we ook culturele basisvaardigheden geïntegreerd zien in het dagonderwijs, van de kleuterklas tot en met de bachelor in het hoger onderwijs.

Een kunstzinnige vorming is net zo nodig als leren lezen en rekenen. We gaan ook voor een laagdrempelig deeltijds kunstonderwijs waar talenten de kans krijgen zich verder uit te diepen.

Antwerpen heeft een tekort aan zwembaden voor de schoolkinderen. In plaats van voor meer zwemwater te zorgen, breidt het stadsbestuur de zwemuren voor scholen uit naar uren die moeilijker liggen: het eerste en het laatste lesuur en tijdens de middagpauze. Protest van directies en leerkrachten mag niet baten, het stadsbestuur duwt zijn wil door. Het zwembad Arena wordt gesloten; er komt een commercieel zwemcomplex *Sportoase* in de plaats. Met de PVDA zijn we niet tegen een nieuw zwembad in Deurne, maar hiervoor hoeft het populaire buurtzwembad Arena niet te sluiten. Het feit dat het nieuwe recreatieve zwemcomplex 'Sportoase Groot Schijn' niet alleen aan de scholen en zwemclubs, maar aan iedere Antwerpenaar toegang moet geven aan het baantjeszwembad aan het goedkope tarief van de stedelijke zwembaden, i.p.v. het peperdure tarief van recreatieve zwembaden, zoals oorspronkelijk was voorzien.

ACHT. WE ZIJN FAN VAN DE BREDE SCHOOL

It takes a village to raise a child. Het concept 'brede school' sluit daar op aan. Een brede school is ingebed in de wijk en de wijk is ingebed in de school, cultuur- en sportaanbod worden in en rond de school aangeboden en de school staat open voor de verenigingen uit de buurt. Er is een brede schoolwerking die ingeplant is in de wijk.

Kinderen en jongeren krijgen er kwaliteitsonderwijs en leggen er de basis voor een leven lang leren. Rond de school ontwikkelt zich een intens sociaal leven, vanaf het moment dat de kinderen hun eerste stapjes door de grote schoolpoort zetten tot het moment dat een van de ouders 's avonds in de lokalen een cursus gaat volgen of aan sport komt doen. Misschien kan je in het schoolgebouw terecht voor je boeken omdat er een afdeling van de bibliotheek gevestigd is. De school is ook de plaats waar je 's woensdags of in het weekend les volgt in muziek, woord, dans of media ... Of misschien wonen de grootouders in een serviceflat die de gemeente boven de klaslokalen gebouwd heeft, omdat ze bewust gekozen heeft voor een multifunctioneel bouwproject. De school als 'ons dorp'.